

Euroopa Liidu direktiivi ja Eesti õigusakti vastavustabel

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV (EL) 2024/1233, 24. aprill 2024, mis käsitleb kolmanda riigi kodanikele liikmesriigis elamist ja töötamist võimaldava ühtse loa ühtse taotluse menetlust ning liikmesriigis seaduslikult elavate kolmandast riigist pärit töötajate ühetaolisi õigusi (uuesti sõnastatud)	Ülevõtmise kohustus	Sisuliseks rakendamiseks kehtestatav riigisisene õigusakt	Kommentaariid
IPEATÜKK ÜLDSÄTTED			
Artikkel 1. Reguleerimisese 1. Käesolevas direktiivis sätestatakse: a) kolmanda riigi kodanikele liikmesriigis töötamise eesmärgil elamiseks ühtse loa väljastamise ühtse taotluse menetlus, et lihtsustada nende riiki lubamise menetlust ja nende staatuse kontrollimist; b) liikmesriigi kodanikega võrdse kohtlemise põhimõttest lähtuvad ühetaolised õigused liikmesriigis seaduslikult elavatele kolmandast riigist pärit töötajatele, sõltumata sellest, millised olid nende töötajate asjaomasesse liikmesriiki lubamise algsed põhjused.	JAH		a) Vastab. VMS-i¹ § 1 lg 1 b) Vastab. VMS-i § 10

¹ Välismaalaste seadus.

2. Käesoleva direktiiviga ei piirata liikmesriigi õigust otsustada kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 79 lõikega 5 riiki lubatavate kolmandate riikide kodanike arvu üle.	JAH		Vastab. VMS §-i 113 lg 1
Artikkel 2. Mõisted Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid: 1), „kolmanda riigi kodanik“ – isik, kes ei ole liidu kodanik ELi toimimise lepingu artikli 20 lõike 1 tähenduses; 2), „kolmandast riigist pärit töötaja“ – kolmanda riigi kodanik, kes on lubatud liikmesriiki ja elab seal seaduslikult ning kellele on antud luba kõnealuses liikmesriigis töötada töösuhte raames liikmesriigi õiguse, kollektiivlepingute või tava kohaselt; 3), „ühtne luba“ – liikmesriigi ametiasutuste väljastatud elamisluba, mis võimaldab kolmanda riigi kodanikul asjaomases liikmesriigis töötamise eesmärgil seaduslikult elada; 4), „ühtse taotluse menetlus“ – menetlus, mille käigus tehakse kolmanda riigi kodaniku või	JAH		1) Vastab. VMS-i § 1 lg 1, § 2 lg 1 ja § 3 2) Vastab. VMS-i § 112 3) Vastab. VMS-i §-d 112, 176 ja 229, siseministri 18. detsembri 2015. a määruse nr 77 ² § 28 4) Vastab. Siseministri 12. jaanuari 2017. a määruse nr 7 ³ § 1 ja

² Siseministri 18.12.2015. a määrus nr 77, „Isikutunnistuse, elamisloakaardi, digitaalse isikutunnistuse, Eesti kodaniku passi, meremehe teenistusraamatu, välismaalase passi, ajutise reisidokumendi, pagulase reisidokumendi või meresõidutunnistuse väljaandmise taotlemisel esitatavate tõendite ja andmete loetelu, väljastamise kord ning väljaandmise tähtajad“.

³ Siseministri 12.01.2017. a määrus nr 7 „Tähtajalise elamisloa ja selle pikendamise ning pikaajalise elaniku elamisloa ja selle taastamise taotlemise kord ning legaalse sissetuleku määrad“.

kõnealuse kolmanda riigi kodaniku tööandja esitatud ühtse taotluse alusel otsus talle liikmesriigis elamise ja töötamise ühtse loa andmise kohta.			siseministri 18. detsembri 2015. a määruse nr 77 § 28
Artikkel 3. Kohaldamisala 1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse kolmanda riigi kodanike suhtes, kes: a) taotlevad töötamise eesmärgil liikmesriigis elamist; b) on liikmesriiki lubatud liidu või liikmesriigi õiguse alusel muul kui töötamise eesmärgil, kellel lubatakse töötada ja kellel on elamisluba määruse (EÜ) nr 1030/2002 kohaselt, või c) on liikmesriiki lubatud töötamise eesmärgil liidu või liikmesriigi õiguse alusel.	JAH		a) Vastab. VMS-i §-d 1, 3 ja 213 b) Vastab. VMS-i §-d 1, 3, 118, 200 ja 259 c) Vastab. VMS-i §-d 1, 3 ja 176
2. Käesolevat direktiivi ei kohaldata kolmanda riigi kodanike suhtes, a) kes on liidu kodaniku pereliikmed, kes on kasutanud või kasutavad liidus vaba liikumise õigust kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2004/38/EÜ; (20) b) kellel ja kelle pereliikmetel on kodakondsusest olenemata liidu ja selle liikmesriikide või liidu ja kolmandate riikide vahel sõlmitud lepingute alusel samasugune vaba liikumise õigus nagu liidu kodanikel;	JAH		a) Vastab. VMS-i § 2 lg 1 b) Vastab. VMS-i § 2 lg-d 1 ja 4

c) keda loetakse lähetatuks nii kaua, kui nad viibivad lähetuses; d) kes on taotlenud liikmesriiki lubamist või kes on sinna lubatud ettevõtjasiseselt üleviidud töötajatena kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2014/66/EL; (21) e) kes on taotlenud liikmesriiki lubamist või kes on sinna lubatud hooajatöötajatena kooskõlas direktiiviga 2014/36/EL või au pair'ina; f) kellele on kooskõlas nõukogu direktiiviga 2001/55/EÜ (22) antud luba elada liikmesriigis seoses ajutise kaitsega või kes on taotlenud sel põhjusel elamisluba ja kelle ajutise kaitse taotluse kohta ei ole veel otsust tehtud; g) kes on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2011/95/EL (23) rahvusvahelise kaitse saajad või kes on taotlenud rahvusvahelist kaitset vastavalt nimetatud direktiivile ning kelle taotluse kohta ei ole veel lõplikku otsust tehtud; h) kes on kaitse saajad vastavalt liikmesriigi õigusele, rahvusvahelistele kohustustele või liikmesriigi tavale või kes on taotlenud kaitset vastavalt liikmesriigi õigusele, rahvusvahelistele kohustustele või liikmesriigi		c) Muudetakse ja täiendatakse VMS-i: VMS § 184¹ lg 2, § 184² lg 1, § 189³ lg 4 d) Muudetakse ja täiendatakse VMS-i: VMS § 184¹ lg 2, § 184²lg 1, § 189³ lg 4	c) Ei vasta. d) Ei vasta. e) Vastab. VMS-i § 106 lg 1⁵ ja lg-d 10-12 f) Vastab. VMS-i § 1 lg 2, VRKS-i⁴ § 1 g) Vastab. VMS-i § 1 lg 2, VRKS-i § 1 h) Vastab. VMS-i § 1 lg 2, VRKS-i § 1
--	--	--	---

⁴ Välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seadus.

tavale ning kelle taotluse kohta ei ole veel lõplikku otsust tehtud; i) kes on pikaajaline elanik vastavalt direktiivile 2003/109/EÜ; j) kelle riigist väljasaatmine on peatatud faktidele või õigusele tuginedes; k) kes on taotlenud liikmesriiki lubamist või kes on sinna lubatud iseenda tööandjana; l) kes on taotlenud liikmesriiki lubamist või kes on sinna lubatud liikmesriigis registreeritud või liikmesriigi lipu all sõitval laeval töötava meremehe või muu töötajana.			i) Vastab. VMS-i § 231 lg 1 j) Vastab. VSS⁵-i § 1 lg 1 ja § 14 lg 5, VMS-i § 104 lg 3 k) Vastab. VMS-i § 191 l) Vastab. VMS-i § 105 lg-d 2¹-2⁴
3. Liikmesriigid võivad otsustada, et II peatükki ei kohaldata kolmanda riigi kodanike suhtes, kellele on antud luba liikmesriigis töötada kuni kuueks kuuks või kes on liikmesriiki lubatud õppimise eesmärgil.	VALIKULINE		Vastab. VMS-i § 175
4. II peatükki ei kohaldata kolmanda riigi kodanike suhtes, kellele on antud luba töötamiseks viisa alusel.	JAH		Vastab. VMS-i § 43 lg 1 p 1 ja 2, § 104 lg 1 ja lg 2
5. Olenemata käesoleva artikli lõike 2 punktist h kohaldatakse III peatükki liikmesriigi õiguse, rahvusvaheliste kohustuste või liikmesriigi tava kohase kaitse saajate suhtes, kui neil on kooskõlas liikmesriigi õigusega lubatud töötada.	JAH		Vastab. VMS-i § 1 lg 1 ja lg 3, VRKS-i § 1

⁵ Väljasõidukohustuse ja sissesõidukeelu seadus.

II PEATÜKK ÜHTSE TAOTLUSE MENETLUS JA ÜHTNE LUBA			
Artikkel 4. Ühtse taotluse menetlus 1. Ühtse loa väljastamise, muutmise või pikendamise taotlus esitatakse ühtse taotluse menetluse korras. Liikmesriik määrab kindlaks, kas ühtse loa taotluse peab esitama kolmanda riigi kodanik või tema tööandja. Alternatiivselt võib liikmesriik lubada, et taotluse esitab ükskõik kumb neist.	JAH		Vastab. VMS-i § 213 lg 1, siseministri 12. jaanuari 2017. a määruse nr 7 § 14 lg 2
2. Ühtse loa taotlus vaadatakse läbi ja seda hinnatakse juhul, kui kolmanda riigi kodanik elab väljaspool seda liikmesriiki, kuhu kõnealune kolmanda riigi kodanik lubamist taotleb, või juhul, kui kõnealune kolmanda riigi kodanik juba viibib kehtiva elamisloa valdajana asjaomases liikmesriigis. Samuti võib liikmesriik riigisisese õiguse kohaselt võtta vastu ühtse loa taotlusi, mille on esitanud teised tema territooriumil seaduslikult viibivad kolmanda riigi kodanikud.	JAH		Vastab. VMS-i § 215, § 216 lg 1 p 1
3. Kui taotluse esitaja vastab liidu või liikmesriigi õiguses sätestatud tingimustele, vaatavad liikmesriigid lõike 1 kohaselt esitatud taotluse läbi ja võtavad vastu otsuse ühtse loa väljastamise, muutmise või pikendamise kohta.	JAH		Vastab. VMS-i § 12 lg 1, §-d 116, 219 ja 220, HMS-i ⁶ § 43 lg 1 ja lg 2
Ühtse loa väljastamise, muutmise või pikendamise otsus esitatakse ühtses haldusdokumendis, mis ühendab nii elamis- kui ka tööluba.	JAH		Vastab. VMS-i §-d 112, 176, 229 ja 259, siseministri 18. detsembri 2015. a määruse nr 77 § 28

⁶ Haldusmenetluse seadustik.

4. Kui liidu või liikmesriigi õiguses sätestatud nõuded on täidetud ja kui liikmesriik väljastab ühtset luba ainult oma territooriumil, peab asjaomane liikmesriik väljastama kolmanda riigi kodanikule ühtse loa saamiseks nõutava viisa.	EI		Vastab. ITDS-i ⁷ § 15 lg 5 punktid 4-6 <i>Eesti väljastab elamisluba ka välisesindustes.</i>
5. Kui nõutavad tingimused on täidetud, väljastab liikmesriik ühtse loa nendele kolmanda riigi kodanikele, kes taotlevad riiki sisenemist, ning nendele liikmesriigis juba seaduslikult viibivatele kolmanda riigi kodanikele, kes taotlevad elamisloa pikendamist või muutmist pärast riigisiseste rakendussätete jõustumist.	JAH		Vastab. VMS-i § 116 lg 1 ja § 128
Artikkel 5. Pädev asutus 1. Liikmesriik määrab pädeva asutuse, kelle pädevuses on vastu võtta taotlus ja väljastada ühtne luba.	JAH		Vastab. VMS-i § 211 lg 1, §-d 214-216 ja § 217 ¹ , siseministri 12. jaanuari 2017. a määruse nr 7 § 8 lg-d 1 ja 2, § 14 lg 2, § 28 lg 1 ja § 34 lg 2, ITDS-i § 15 lg-d 4 ja 5
2. Pädev asutus võtab vastu otsuse ühtse loa taotluse kohta võimalikult kiiresti, ent igal juhul 90 päeva jooksul täieliku taotluse esitamise kuupäevast. Juhul kui seoses üksiktaotlusega ühtse loa saamiseks kontrollitakse tööturu olukorda, siis hõlmab esimeses lõigus osutatud tähtaeg asjaomast kontrolli.	JAH JAH		Vastab. VMS-i § 12 lg 1, § 224 lg 1 p 1, HMS-i § 5 lg 4, siseministri 12. jaanuari 2017. a määruse nr 7 §-d 26 ja 44 Vastab. VMS-i § 177, siseministri 12. jaanuari 2017. a määruse nr 7 § 15 <i>Eesti Töötukassa luba ei ole seotud üksiktaotlusega</i>

⁷ Isikut tõendavate dokumentide seadus.

Kui käesolevas lõikes ette nähtud tähtajaks otsust ei tehta, määratakse õiguslikud tagajärjed kindlaks riigisiseses õiguses.	JAH		Vastab. VMS-i § 12 lg 1, §-d 33 ja 34; HMS-i § 41
3. Pädev asutus teatab taotluse esitajale otsusest kirjalikult asjaomases riigisiseses õiguses sätestatud teatamismenetluse kohaselt. Kui taotluse esitab kolmanda riigi kodaniku tööandja, tagavad liikmesriigid, et tööandja teavitab kolmanda riigi kodanikku aegsasti taotluse staatusest ja taotluse tulemusest.	JAH		Vastab. VMS-i §-d 36-40, HMS-i § 55 lg 2. <i>Eestis esitab elamisloa taotluse välismaalane, seega teine lause ei kohaldu.</i>
4. Kui taotluse tõendamiseks esitatud teave või dokumendid on liikmesriigi õiguse kohaselt kehtestatud kriteeriumide järgi puudulikud, teatab pädev asutus taotlejale kirjalikult, milline teave või dokumendid tuleb täiendavalt esitada, ja määrab mõistliku tähtaja nende esitamiseks. Käesoleva artikli lõike 2 esimeses lõigus osutatud tähtaja ja artikli 8 lõikes 3 osutatud pikendatud tähtaja kulgemine peatatakse seniks, kuni pädev asutus või muud asjaomased ametiasutused on saanud vajaliku täiendava teabe. Kui täiendavat teavet või dokumente ettenähtud tähtajaks ei esitata, võib pädev asutus taotluse tagasi lükata.	JAH JAH JAH	Muudetakse siseministri 12. jaanuari 2017. a määruse nr 7 § 2 lg 3	Vastab osaliselt (<i>puudub märke kirjaliku teavitamise kohta</i>). VMS-i § 12 lg 1, HMS-i § 15 Vastab. Siseministri 12. jaanuari 2017. a määruse nr 7 § 2 lg 4 Vastab. VMS-i § 219 lg 1 p 5, HMS-i § 15 lg 3, siseministri 12. jaanuari 2017. a määruse nr 7 § 2
Artikkel 6. Ühtne luba 1. Liikmesriigid väljastavad ühtse loa, kasutades ühtset vormi, mis on kehtestatud määruses (EÜ) nr 1030/2002, ning esitavad sellel teabe	JAH		Vastab. Siseministri 26. augusti 2020. a määruse nr 33 § 1 lg 2, siseministri

töötamise lubamise kohta vastavalt kõnealuse määruse lisa punkti a alapunktidele 12 ja 16. Liikmesriik võib esitada kolmanda riigi kodaniku töösuhete kohta lisateavet (näiteks tööandja nimi ja aadress, töö tegemise koht, töö liik, tööaeg ja töötasu) kas paberkanalil või säilitada sellist teavet elektrooniliselt vastavalt määruse (EÜ) nr 1030/2002 artiklile 4 ja selle lisa punkti a alapunktile 20. Kooskõlas määruse (EÜ) nr 1030/2002 artikliga 4 on kolmanda riigi kodanikul, kellele on väljastatud ühtne luba, õigus kontrollida kõnealuses loas sisalduvaid isikuandmeid ning asjakohasel juhul nõuda nende parandamist või kustutamist.	VALIKULINE JAH	26. augusti 2020. a määruse nr 33⁸ § 4 lg 9 p 8 ja lg 13 p 10 Vastab. VMS-i 185 lg 1, ettevõtlus- ja infotehnoloogiainistri 10. detsembri 2021. a määruse nr 76⁹ § 2 lg 3 p 11 Vastab. IKS-i¹⁰ §-d 24 ja 25, VMS § 279³, siseministri 18. detsembri 2015 määrus nr 81¹¹ § 37 ja § 39 lg 1 p 1.
2. Ühtse loa väljastamisel ei väljasta liikmesriik tööturule juurdepääsu andmise tõendamiseks täiendavaid lube.	JAH	Vastab. VMS § 259
Artikkel 7. Elamisload, mis on väljastatud muul kui töötamise eesmärgil 1. Elamisloa väljastamisel vastavalt määrusele (EÜ) nr 1030/2002 muul kui töötamise eesmärgil esitab liikmesriik teabe töötamise lubamise kohta sõltumata loa liigist.	JAH	Vastab. Siseministri 26. augusti 2020. a määruse nr 33 § 1 lg 2 ja § 4 lg 9 p 8

⁸ Siseministri 26.08.2020. a määrus nr 33 „Elamisloakaardi vorm ja tehniline kirjeldus ning elamisloakaardile kantavate andmete loetelu“.

⁹ Ettevõtlus- ja infotehnoloogiainistri 10.12.2021. a määrus nr 76 „Dokumenti kantavate digitaalset isiku tuvastamist ja digitaalset allkirjastamist võimaldava informatsiooni ja andmete ning teiste asjakohaste digitaalsete andmete loetelu“.

¹⁰ Isikuandmete kaitse seadus.

¹¹ Siseministri 18.12.2015. a määrus nr 81 „Elamislubade ja töölubade registri põhimäärus“.

Liikmesriik võib esitada kolmanda riigi kodaniku töösuhte kohta lisateavet (näiteks tööandja nimi ja aadress, töö tegemise koht, töö liik, tööaeg ja töötasu) kas paber kandjal või säilitada sellist teavet elektrooniliselt vastavalt määruse (EÜ) nr 1030/2002 artiklile 4 ja selle lisa punkti a alapunktile 20. Kooskõlas määruse (EÜ) nr 1030/2002 artikliga 4 on kolmanda riigi kodanikul, kellele elamisluba on väljastatud, õigus kontrollida kõnealuses loas sisalduvat lisateavet ning asjakohasel juhul nõuda selle teabe parandamist või kustutamist.	VALIKULINE JAH		Vastab. Ettevõtlus- ja infotehnoloogiaministri 10. detsembri 2021. a määruse nr 76 § 2 lg 3 p 11 Vastab. IKS-i §-d 24 ja 25, VMS-i § 279³, siseministri 18. detsembri 2015. a määruse nr 81 § 37 ja § 39 lg 1 p 1
2. Elamisloa väljastamisel vastavalt määrusele (EÜ) nr 1030/2002 ei väljasta liikmesriik tööturule juurdepääsu andmise tõendamiseks täiendavaid lube.	JAH		Vastab. VMS-i § 259
Artikkel 8. Menetluslikud tagatised 1. Ühtse loa väljastamise, muutmise või pikendamise taotluse tagasilükkamise otsust või ühtse loa kehtetuks tunnistamise otsust vastavalt liidu või liikmesriigi õiguses sätestatud kriteeriumidele tuleb põhjendada kirjalikus teates.	JAH		Vastab. VMS-i § 12 lg 1, HMS-i § 56
2. Ühtse loa väljastamise, muutmise või pikendamise taotluse tagasilükkamise otsuses või ühtse loa kehtetuks tunnistamise otsuses võetakse arvesse juhtumi konkreetseid asjaolusid ning järgitakse proportsionaalsuse põhimõtet kooskõlas liidu ja liikmesriigi õigusega.	JAH		Vastab. VMS § 12 lg 1, HMS § 3 ja §4, HMS § 56 lg 3

Sellise otsuse võib vaidlustada asjaomases liikmesriigis riigisisese õiguse kohaselt.	JAH		Vastab. VMS § 12 lg 1, VMS § 222 lg 1, HMS § 71 lg 1
Lõikes 1 osutatud kirjalikus teates esitatakse teave kohtu või haldusasutuse kohta, kuhu otsuse saab edasi kaevata, ja kaebuse esitamisega seotud tähtajad.	JAH		Vastab. VMS § 12 lg 1, HMS § 57
3. Artikli 5 lõike 2 kohast otsuse tegemise tähtaega võib pikendada 30 päeva võrra erandlikel ja igakülselt põhjendatud asjaoludel, mis on seotud taotluse keerukusega, teavitades taotlejat teate või teatisega vastavalt riigisisese õiguse sätetestatud korrale.	JAH	Muudetakse siseministri 12. jaanuari 2017. a määruse nr 7 §-i 26 lg 7	Ei vasta. VMS § 34, siseministri 12. jaanuari 2017. a määrus nr 7 § 26 lg 7
4. Erandlikel ja igakülselt põhjendatud asjaoludel võib artikli 11 lõike 3 kolmandas lõigus osutatud tähtaega pikendada veel 15 päeva võrra.	JAH	Täiendatakse VMS-i: VMS § 224 lg 1 p 10; Täiendatakse siseministri 12. jaanuari 2017. a määruse nr 7 §-iga § 53 ³ lg 2.	Ei vasta.
Artikkel 9. Teabe kättesaadavus Liikmesriigid teevad hõlpsasti kättesaadavaks ja esitavad taotluse korral kolmanda riigi kodanikule ja tema tulevasele tööandjale: a) piisava teabe kõigi taotluse esitamiseks vajalike dokumentaalsete tõendite ja asjakohasel juhul kohaldatavate tasude kohta; b) teabe riiki sisenemise ja seal elamise tingimuste, sealhulgas kolmanda riigi kodanike ja nende pereliikmete õiguste, kohustuste ja menetluslike tagatiste, sealhulgas	JAH		a) Vastab. VMS § 12 lg 1, HMS § 7 lg 2 b) Vastab. AvTS § 17, VMS § 12 lg 1; HMS § 7 lg 2 ja § 57, RTS ¹² § 1 lg 1

¹² Riigi Teataja seadus.

õiguskaitsevahendite kohta ning teabe töötajate organisatsioonide kohta kooskõlas riigisisese õigusega.			
Artikkel 10. Tasud Liikmesriik võib nõuda käesoleva direktiivi kohase taotluse menetlemise eest tasu maksmist. Sellise tasu suurus, mida liikmesriik nõuab taotluse menetlemise eest, ei tohi olla ebaproportsionaalne ega ülemäärane. Kui taotluse menetlemise tasu maksab tööandja, ei ole tööandjal õigust seda tasu kolmanda riigi kodanikult sisse nõuda.	JAH	Täiendatakse VMS-i: VMS § 41 lg 1 ¹ , § 286 lg 7, § 301 ¹	Vastab. VMS § 41 lg 1 p 1, RLS ¹³ §4 lg 1, § 237 lg 1 ja 2 ning § 274 lg 1 ja 2 Vastab. RLS §4 lg 1 Ei vasta. VMS § 41
Artikkel 11. Ühtse loa alusel saadavad õigused 1. Kui ühtne luba on väljastatud, annab see oma kehtivusaja jooksul valdajale vähemalt õiguse: a) siseneda ühtse loa väljastanud liikmesriiki ja seal elada, eeldusel et loa valdaja vastab liikmesriigi õiguse kohaselt kõigile riiki sisenemise tingimustele; b) liikuda vabalt loa väljastanud liikmesriigi kogu territooriumil riigisiseses õiguses sätestatud piirides; c) teha ühtse loaga lubatud spetsiifilist tööd riigisisese õiguse kohaselt;	JAH		a) Vastab. VMS § 112 b) Vastab. VMS §112 c) Vastab. VMS § 176 lg 2, § 185 lg 3 ja lg 4, § 259

¹³ Riigilõivuseadus.

d) saada teavet loa valdaja õiguste kohta, mis on loaga seotud ja mis on ette nähtud käesoleva direktiiviga, liidu muu õiguse või liikmesriigi õigusega.			d) Vastab. VMS § 10, HMS § 7 lg 2, AvTS ¹⁴ § 17
2. Liikmesriigid lubavad ühtse loa valdajal vahetada tööandjat. Liikmesriigid võivad siduda ühtse loa valdaja õiguse vahetada tööandjat ükskõik millise lõikes 3 sätestatud tingimuse täitmisega.	JAH	Muudetakse ja täiendatakse: - VMS § 177 lg-d 4 ja 4 ¹ , § 184 ¹ , § 184 ² , § 185 lg-d 4-6, § 188 lg 2 ja 3, § 189 lg 2 ja 3, § 190 lg 1 ¹ , § 190 ⁸ , § 224 lg 1 p 10 - siseministri 18. detsembri 2015. a määruse nr 81 § 2 lg 2, § 21 ¹ , 22 ¹ , § 34 p 1, ja p 3 - siseministri 12. jaanuari 2017. a määruse nr 7 preambul, § 1 p 5, 7 ¹ . peatükk (§-id 53 ¹ , 53 ² , 53 ³ , 53 ⁴)	Ei vasta.
3. Ühtse loa kehtivusaja jooksul võivad liikmesriigid: a) nõuda, et tööandja vahetamisest teatataks asjaomase liikmesriigi pädevatele asutustele riigisiseses õiguses sätestatud korras, b) nõuda, et tööandja vahetumise korral kontrollitaks tööturu olukorda, kui asjaomane liikmesriik kontrollib ühtse loa taotluste puhul tööturu olukorda; c) kehtestada minimaalse ajavahemiku, mille jooksul ühtse loa valdaja peab esmase tööandja juures töötama.	VALIKULINE VALIKULINE VALIKULINE	a) Muudetakse ja täiendatakse: - VMS § 184 ¹ lg 1, § 184 ² lg 1, § 224 lg 1 p 10 - siseministri 18. detsembri 2015. a määruse nr 81 § 2 lg 2, § 21 ¹ , 22 ¹ , § 34 p 1 ja p 3 - siseministri 12. jaanuari 2017. a määruse nr 7 preambul, § 1 p 5, 7 ¹ . peatükk (§-id 53 ¹ , 53 ² , 53 ³ , 53 ⁴) b) Muudetakse ja täiendatakse: - VMS § 177 lg-d 4 ja 4 ¹ - siseministri 12. jaanuari 2017. a määruse nr 7 § 53 ¹ lg 1 p 2 ja lg 3	a) Ei vasta. b) Ei vasta. c) Ei vasta.

¹⁴ Avaliku teabe seadus.

kui kolmanda riigi kodanik on olnud ühtse loa valdaja rohkem kui kaks aastat; b) asjaomase liikmesriigi pädevaid asutusi teavitatakse iga töötusperioodi alguses, ja kui see on kohaldatav, selle lõpus asjaomase riigisisese korra kohaselt.			b) Vastab. VMS § 280 p 3, § 285 lg 2¹
Erandina esimese lõigu punktist a võivad liikmesriigid lubada ühtse loa valdajal olla töötu pikema ajavahemiku vältel.	VALIKULINE		<i>Eesti ei võimalda pikema ajavahemiku vältel töötu olla</i>
Esimese lõigu punkti b kohaldamisel määravad liikmesriigid kindlaks, kas pädevaid asutusi peab teavitama kolmanda riigi kodanik või tema tööandja.	JAH		Vastab. VMS § 280 p 3, § 285 lg 2¹
Kui töötus kestab kauem kui kolm kuud, võivad liikmesriigid nõuda, et ühtse loa valdaja tõendaks, et tal on piisavalt vahendeid enda ülalpidamiseks ilma asjaomase liikmesriigi sotsiaalabisüsteemi abita.	VALIKULINE	Täiendatakse: - VMS § 189³ lg 2 - siseministri 12. jaanuari 2017. a määrus nr 7 § 53 lg 9	Ei vasta.
Kui töötu ühtse loa valdaja leiab käesolevas lõikes osutatud lubatud töötuse ajavahemiku jooksul uue tööandja ja kui liikmesriik seab uuel töökohal alustamise sõltuvusse ükskõik millise lõikes 3 sätestatud tingimuse täitmisest, lubab ta ühtse loa valdajal viibida oma territooriumil seni, kuni pädevad asutused on kontrollinud lõikes 3 sätestatud tingimuste täitmist, isegi kui lubatud töötuse ajavahemik on möödunud.	JAH	Täiendatakse VMS-i: VMS § 188 lg 2 p 6, § 189 lg 2 p 6, § 189³ lg 3 p 2 ja p 3	Ei vasta.

b) õigus streikida ja osaleda ametiühingualases tegevuses kooskõlas liikmesriigi õiguse ja tavadega, ühinemisvabadus ning õigus liituda töötajate või tööandjate organisatsiooniga või muu organisatsiooniga, mis ühendab teataval tegevusalal tegutsevaid isikuid, ning olla nende liige, sealhulgas õigus selliste organisatsioonide pakutavatele õigustele ja eelistele, näiteks õigus pidada läbirääkimisi kollektiivlepingute üle ja neid sõlmida, ilma et see piiraks avalikku korda ja julgeolekut käsitlevaid riigisiseseid sätteid;	JAH		b) Vastab. VMS § 10, AÜS ¹⁸ §-id 4 ja 19, KTTLS ¹⁹ § 3 ja 24;
c) haridus ja kutseõpe;	JAH		
d) diplomite, tunnistuste ja muude kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide tunnustamine asjaomaste riigisiseste menetluste kohaselt;	JAH		c) Vastab. VMS § 10, PS ²⁰ § 37, HaS ²¹ § 4 lg 1, KHaS ²² § 12, KutÕS ²³ § 25, haridus- ja teadusministri 21. augusti 2024. a määrus nr 23 ²⁴ §3 lg 3, VRKS § 75 lg-d 6, 6 ¹ ja 7
e) sotsiaalkindlustusliigid, mis on kindlaks määratud määru (EÜ) nr 883/2004;	JAH	Muudetakse ja täiendatakse: - PHS § 4 lg 1 ¹ - PISTS § 3 lg 1	d) Vastab. VMS § 10, VKTS ²⁵ §-id 1 ja 2, Vabariigi Valitsuse 06. aprilli 2006. a määrus nr 89 ²⁶ § 1 e) Vastab osaliselt (ei vasta pikaajalise viisaga viibijate osas).

¹⁸ Ametiühingute seadus.

¹⁹ Kollektiivse töötüli lahendamise seadus.

²⁰ Põhiseadus.

²¹ Eesti Vabariigi haridusseadus.

²² Kõrgharidusseadus.

²³ Kutseõppeasutuse seadus.

²⁴ Haridus- ja teadusministri 21.08.2024 a. määrus nr 23 „Õpilase kutseõppeasutusse vastuvõtu ja kutseõppeasutusest väljaarvamise kord“.

²⁵ Välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamise seadus.

²⁶ Vabariigi Valitsuse 06.04.2006 a. määrus nr 89 „Välisriigi haridust tõendavate dokumentide hindamise ja akadeemilise tunnustamise ning välisriigi haridussüsteemis antud kvalifikatsiooni nimetuse kasutamise tingimused ja kord“.

f) maksusoodustused, eeldusel et töötajat peetakse asjaomases liikmesriigis maksuresidendiks;	JAH	- RPKS § 4 lg 1 - TKindlS § 35 lg 4 p 2 - TVTS §2 lg 1 ja § 12 lg 2 ¹	SHS ²⁷ § 5, SÜS ²⁸ § 3, RPKS ²⁹ § 4, TKindlS ³⁰ § 3, PHS ³¹ § 4, PISTS ³² § 3, RaKS ³³ § 5, TVTS ³⁴ § 2
g) juurdepääs kaupadele ja teenustele ning üldsusele kättesaadavate kaupade ja teenuste pakkumisele, sealhulgas nii avalikku kui ka eraomandisse kuuluva eluruumi saamisega seotud menetlused riigisisese õiguse kohaselt, piiramata liidu ja liikmesriigi õiguse kohast lepinguvabadust;	JAH		f) Vastab. VMS § 10 ja TuMS ³⁵ § 6 lg 1 g) Vastab. VMS § 10, TKS ³⁶ § 2 ja 3, VÕS ³⁷ § 1 lg 5 ja § 271
h) tööhõiveametite pakutavad nõustamisteenused ja teave.	JAH		h) Vastab. VMS § 10, TÖMS ³⁸ § 3 lg 1 p-id 2-5, § 4, VRKS § 75 lg 1
2. Liikmesriigid võivad võrdset kohtlemist piirata järgmiselt: a) lõike 1 punkti c alusel: i) piirates selle kohaldamist nende kolmandast riigist pärit töötajatega, kellel on või on olnud töökoht ja kes on registreeritud töötuna;	VALIKULINE		a) <i>Eesti on võrdse kohtlemise piirangut kasutanud osaliselt:</i>

²⁷ Sotsiaalhoolekande seadus.

²⁸ Sotsiaalseadustiku üldosa seadus.

²⁹ Riikliku pensionikindlustuse seadus.

³⁰ Töötuskindlustuse seadus.

³¹ Pereküvitiste seadus.

³² Puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seadus.

³³ Ravikindlustuse seadus.

³⁴ Töövõimetoetuse seadus.

³⁵ Tulumaksuseadus.

³⁶ Tarbijakaitseseadus.

³⁷ Võlaõiguseseadus.

³⁸ Tööturumeetmete seadus.

kodanikele kolmandasse riiki ümberasumise korral.			
Artikkel 13. Järelevalve, hindamine, kontrollid ja karistused 1. Liikmesriigid sätestavad meetmed, mille abil vältida artikli 12 kohaselt vastu võetud võrdväärset kohtlemist käsitlevate riigisiseste sätete võimalikku kuritarvitamist tööandjate poolt ja neid selle eest karistada. Meetmed hõlmavad kooskõlas liikmesriigi õiguse või haldustavaga järelevalvet, riskihindamist ja asjakohasel juhul kontrolle, eelkõige valdkondades, mis on kindlaks tehtud kui valdkonnad, kus töötajate õiguste rikkumise oht on suur.	JAH		Vastab. VMS §-id 1 ja 296-297 ¹ , TLS §-id 3, 28, 115 ja 7. peatükk, TvLS ⁴³ § 2 p 1, VõrdKS § § 23-25, VõrdKS §-id 15-19, SoVS § 12-15, TsMS ⁴⁴ § 3
2. Liikmesriigid näevad ette karistused neile tööandjatele, kes ei ole täitnud käesolevast direktiivist tulenevaid kohustusi. Kehtestatud karistused peavad olema mõjusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.	JAH	Muudetakse ja täiendatakse VMS-i: VMS §-id 299-302, § 305-306 ¹	Vastab osaliselt. VMS § 286-286 ³ , § 288-289; § 291-292; § 300, § 301, §302, § 305, § 306 ¹ -307
3. Liikmesriigid tagavad, et töötingimuste järelevalve eest vastutavatel teenistustel või pädevatel asutustel ja töötajate huve esindavatel organisatsioonidel (juhul kui viimased on riigisisese õiguse kohaselt liikmesriigi kodanikele ette nähtud) on juurdepääs töökohale.	JAH		Vastab. VMS § 288, § 289; § 293 lg 4 ja 5, TLS § 115 lg 2

⁴³ Töövaidluse lahendamise seadus.

⁴⁴ Töövaidluse lahendamise seadus.

Kui töandja pakub majutust ja see on liikmesriigi kodanike jaoks riigisisese õigusega ette nähtud, hõlmab juurdepääs töökohale juurdepääsu kõnealusele majutusele, kui kolmandast riigist pärit töötaja on sellise juurdepääsuga nõus.			
Artikkel 14. Kaebuste esitamise ja õiguskaitsevahendite kasutamise lihtsustamine 1. Liikmesriigid tagavad toimivad mehhanismid, mille kaudu kolmandast riigist pärit töötaja saab esitada oma töandja kohta kaebusi: a) otse; b) selliste kolmandate isikute kaudu, kellel on vastavalt riigisiseses õiguses sätestatud kriteeriumidele õigustatud huvi tagada käesoleva direktiivi ja selle alusel vastu võetud riigisiseste õigusnormide järgimine, ning c) liikmesriigi pädeva asutuse kaudu, kui see on riigisisese õigusega ette nähtud.	JAH		Vastab. VMS § 286 ¹ , TvLS §-id 2-4, § 36, § 58, TLS §-id 2 ¹ ja 114, ÜVLS ⁴⁵ § 1, § 21, VÕS § 326, TsMS § 3
2. Liikmesriigid tagavad, et lõike 1 punktis b osutatud kolmandad isikud võivad kolmandast riigist pärit töötaja nõusolekul osaleda tema nimel või tema toetuseks mis tahes haldusmenetluses või tsiviilkohtumenetluses, mille eesmärk on tagada käesoleva direktiivi ja selle alusel vastu võetud riigisiseste õigusnormide järgimine.	JAH		Vastab. VMS § 23, TvLS § 17 ja 42, TsMS § 217

⁴⁵ Üürivaidluse lahendamise seadus.

3. Liikmesriigid tagavad, et kolmandast riigist pärit töötajatel on nende elukohaliikmesriigi kodanikega võrdne juurdepääs: a) meetmetele, mis kaitsevad tööandjapoolse töölt vabastamise või muu ebasoodsa kohtlemise eest vastusena ettevõttesisesele kaebusele; b) õiguskaitsele, mille eesmärk on tagada käesoleva direktiivi ja selle alusel vastu võetud riigisiseste õigusnormide järgimine.	JAH		Vastab. PS §-id 28 ja 29, VMS § 10 lg 1
IV PEATÜKK LÕPPSÄTTED			
Artikkel 15. Soodsamad sätted 1. Käesolev direktiiv ei piira järgmiste soodsamate sätete kohaldamist: a) liidu õigus, sealhulgas liidu või liidu ja tema liikmesriikide ning kolmandate riikide vahel sõlmitud kahe- ja mitmepoolsed lepingud, ning b) kahe- või mitmepoolsed lepingud ühe või mitme liikmesriigi ning ühe või mitme kolmanda riigi vahel.	VALIKULINE		Vastab. VMS § 2 lg 4
2. Käesolev direktiiv ei piira liikmesriikide õigust võtta vastu või jätta kehtima sätteid, mis on selle kohaldamisalasse kuuluvate isikute suhtes soodsamad.	VALIKULINE	Muudetakse ja täiendatakse VMS-i: VMS § 177 lg-d 4 ja 4 ¹ , § 184 ¹ , § 184 ² , § 189 ³ lg 3 p 3 <i>Eesti võimaldab elamisloa kehtivusaja jooksul töökohavahetust ka sama tööandja juures. Samuti on lubatud töökoha vahetus muule alusele ja muule ametile.</i>	Vastab.
Artikkel 16. Üldsuse teavitamine	JAH		Vastab. HMS § 7 lg 2, AvTS ⁴⁶ § 17

⁴⁶ Avaliku teabe seadus.

Iga liikmesriik teeb üldsusele hõlpsasti kättesaadavaks, sealhulgas asjaomastest kolmandatest riikidest juurdepääsetavate allikate kaudu korrapäraselt ajakohastatava teabe: a) kolmanda riigi kodanike töö eesmärgil liikmesriiki sisenemise ja seal elamise tingimuste kohta; b) kõigi ühtse loa taotluse esitamiseks vajalike dokumentaalsete tõendite kohta; c) riiki sisenemise ja seal elamise tingimuste, sealhulgas kolmanda riigi kodanike ja nende pereliikmete õiguste, kohustuste ja menetluslike tagatiste kohta.			<i>Teavitamistegevustega tegeleb Politsei- ja Piirivalveamet</i>
Artikkel 17. Aruandlus 1. Komisjon esitab korrapäraselt ja esimest korda hiljemalt 21. maiks 2029 Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande käesoleva direktiivi liikmesriikides kohaldamise kohta ning teeb vajaduse korral muudatusettepanekuid.	JAH		Kohustus Komisjonile
2. Esimest korda hiljemalt 30. juunil 2028 esitavad liikmesriigid kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 862/2007 komisjonile (Eurostatile) statistilised andmed selliste kolmanda riigi kodanike arvu kohta, kes on eelmise kalendriaasta jooksul taotlenud ühtset luba, kellele on antud ühtne luba ning kelle ühtset luba on pikendatud või kelle ühtne luba on kehtetuks tunnistatud. Kõnealused statistilised andmed hõlmavad ühe kalendriaasta pikkuseid võrdlusperioode, on	JAH		Sättes on reguleeritud andmete edastamist Euroopa Komisjonile ning seda ei ole vaja riigisissesse õigusesse üle võtta.

liigitatud otsuse liigi, otsuse põhjenduse, lubade kehtivusaja, kodakondsuse, soo ja vanuse ning võimaluse korral tegevusala järgi ning esitatakse kuue kuu jooksul pärast võrdlusperioodi lõppu.			
Artikkel 18. Ülevõtmine 1. Liikmesriigid jõustavad artikli 2 punkti 2, artikli 3 lõigete 2 ja 5, artikli 4 lõigete 1, 2 ja 4, artikli 5 lõigete 2, 3 ja 4, artikli 6 lõike 1, artikli 7 lõike 1, artikli 8 lõigete 2, 3 ja 4, artikli 9, artikli 10, artikli 11 lõike 1 punkti d, artikli 11 lõigete 2–6, artikli 12 lõike 1 punktide a, b, g ja h, artikli 12 lõike 2 punkti d alapunkti ii ning artiklite 13, 14, 16 ja 17 järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 21. maiks 2026. Liikmesriigid edastavad kõnealuste normide teksti viivitamata komisjonile. Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nende ametlikul avaldamisel nendesse või nende juurde viite käesolevale direktiivile. Samuti lisavad liikmesriigid märkuse, et kehtivates õigus- ja haldusnormides esinevaid viiteid käesoleva direktiiviga kehtetuks tunnistatud direktiivile käsitatakse viidetena käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.	JAH	<i>Eelnõu § 9 kohaselt jõustub seadus 2026. a 22. mail.</i> <i>Eelnõu § 1 punktiga 19 täiendatakse VMS-i normitehnilist märkust viitega direktiivile.</i>	
2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastu võetud põhiliste normide teksti.	EI		Sättes on reguleeritud direktiiviga reguleeritavas valdkonnas õigusnormide vastuvõtmist ja teksti edastamist Euroopa Komisjonile ning seda ei ole vaja riigisisisesse õigusesse üle võtta.
Artikkel 19. Kehtetuks tunnistamine	EI		Sättes on reguleeritud eelneva direktiivi kehtetuks tunnistamist ja

Direktiiv 2011/98/EL tunnistatakse kehtetuks alates 22. maist 2026, ilma et see piiraks liikmesriikide kohustusi, mis on seotud I lisas osutatud direktiivi liikmesriigi õigusesse ülevõtmise tähtpäevaga. Viiteid kehtetuks tunnistatud direktiivile käsitatakse viidetena käesolevale direktiivile ning neid loetakse vastavalt II lisas esitatud vastavustabelile.			seda ei ole vaja riigisisesse õigusesse üle võtta.
Artikkel 20. Jõustumine ja kohaldamine Käesolev direktiiv jõustub kahekümndal päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas. Artiklit 1, artikli 2 punkte 1, 3 ja 4, artikli 3 lõikeid 1, 3 ja 4, artikli 4 lõikeid 3 ja 5, artikli 5 lõiget 1, artikli 6 lõiget 2, artikli 7 lõiget 2, artikli 8 lõiget 1, artikli 11 lõike 1 punkte a, b ja c, artikli 12 lõike 1 punkte c–f, artikli 12 lõike 2 punkte a, b ja c ning punkti d alapunkti i, artikli 12 lõikeid 3 ja 4 ning artiklit 15 kohaldatakse alates 22. maist 2026.	EI	<i>Eelnõu § 9 kohaselt jõustub seadus 2026. a 22. mail.</i>	Sättes on reguleeritud direktiivi jõustumist ja seda ei ole vaja riigisisesse õigusesse üle võtta.
Artikkel 21. Adressaadid Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele kooskõlas aluslepingutega.	EI		Säte on üldine – direktiiv on suunatud liikmesriikidele – ja seda ei ole vaja riigisisesse õigusesse üle võtta.
I LISA. Liikmesriigi õigusesse ülevõtmise tähtpäev	EI		
II LISA. Vastavustabel	EI		Tegu on informatiivse tabeliga, mida ei ole vaja riigisisesse õigusesse üle võtta.